

GEMEENSCHAPPELIJKE
VERGADERING VAN DE
COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
VAN DE KAMER EN VAN DE
COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
EN VOOR DE
LANDSVERDEDIGING VAN DE
SENAAT

van

DONDERDAG 09 OKTOBER 2008

Namiddag

REUNION COMMUNE DE LA
COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES DE LA CHAMBRE
ET DE LA COMMISSION DES
RELATIONS EXTERIEURES ET DE
LA DEFENSE DU SENAT

du

JEUDI 09 OCTOBRE 2008

Après-midi

Langdurig applaus van de rechtstaande vergadering bij het binnenkomen van mevrouw Ingrid Betancourt.

De vergadering wordt geopend om 12.13 uur en voorgezeten door de heren Herman Van Rompuy, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en Armand De Decker, voorzitter van de Senaat.

01 Gedachtewisseling met mevrouw Ingrid Betancourt

01.01 Herman Van Rompuy, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers: Ik wil in de eerste plaats mevrouw Ingrid Betancourt heel hartelijk danken. Het is voor ons immers een eer dat zij op onze uitnodiging is ingegaan.

Ik wil tevens de heer Carlos Holmes Trujillo Garcia, ambassadeur van Colombia, uw moeder, mevrouw Yolande Pulecio, en de vertegenwoordigers van de FICIB, de Internationale Federatie van Ingrid Betancourt Comités, en van haar Belgische component, de vzw Ingrid por la Paz, bedanken voor hun aanwezigheid.

Moet er nog worden herinnerd aan de essentiële rol van de Internationale Federatie van Ingrid Betancourt Comités, die er over de grenzen heen in geslaagd is de burgers te mobiliseren en de krachten te bundelen om alle lokale, nationale en internationale acties, manifestaties en stellingnamen voor de vrijlating van Ingrid Betancourt, van Clara Rojas en van alle in Colombia vastgehouden gegijzelden te bewerkstelligen, te steunen en te organiseren?

Mevrouw, Uw bevrijding na 2321 dagen gevangenschap heeft in de hele wereld tot bijzonder emotionele taferelen geleid.

Het is met vreugde en opluchting dat de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers op 2 juli 2008 uw bevrijding en die van 14 andere gegijzelden van de gewapende revolutionaire strijdkrachten van Colombia heeft vernomen. Daarmee kwam er een einde aan een lange lijdensweg. U, mevrouw, die uitgegroeid bent tot het symbool van alle slachtoffers van het geweld in Colombia, werd zes jaar lang in onmenselijke omstandigheden vastgehouden.

Wij zijn verheugd dat de Colombiaanse autoriteiten die zo lang verwachte ontknoping zonder geweld mogelijk

hebben gemaakt.

Velen, ook in België, hebben dag na dag meegeleefd met uw lijden, toen u in een nagenoeg ontoegankelijk gebied in het tropisch regenwoud door de FARC werd vastgehouden.

Mevrouw, u stond niet alleen, maar wij konden u dat niet zeggen.

Wij zien in uw bevrijding een teken van hoop voor al wie nog in gijzeling wordt gehouden en voor de betrokken families. Op een dag als deze denken we aan hen. Moge deze bevrijding maar een eerste stap zijn!

Al degenen die zich ingezet hebben voor uw bevrijding, onder meer via de steuncomités die in Europa werden opgericht, hebben ook geijverd voor de verdediging van de grondslagen zelf van de democratie. Tijdens een manifestatie in Parijs bracht u onlangs hulde aan België voor de rol die ons land gespeeld heeft in de mobilisatie ten voordele van de geïjzelden in Colombia.

Mevrouw, U groeide deels op in Colombia en in Frankrijk en besliste in 1990 terug te keren naar Colombia om er te strijden voor uw volk. Uw politieke overtuiging heeft u in 1994 in de Kamer van volksvertegenwoordigers en in 1998 in de Senaat gebracht. U voert uw politieke strijd "La rage au coeur, sans colère, sans mépris, sans sanglot". Dat citaat van de grote Chileense dichter Pablo Neruda is trouwens de titel van het boek dat u in 2001 heeft gepubliceerd en waarin u uw levensloop schetst. In 2002 richt u uw eigen politieke partij Oxigeno Verde op en voert u campagne als kandidaat voor de presidentsverkiezingen. Op 23 februari 2002 wordt u gevangen genomen en start een lange lijdensweg.

Uw politieke actie was altijd ingegeven door een waarachtig streven om uw land en het Colombiaanse volk te dienen. "Een moedig en trots volk", schrijft u, dat al te lang het slachtoffer is van de spiraal van geweld.

De Belgische vrouwelijke parlementsleden, volksvertegenwoordigers en senatoren, die in februari 2005 naar Colombia zijn gereisd om er de derde verjaardag van uw gevangenneming te herdenken, verwoordden het als volgt: "indien we de politieke strijd van Ingrid Betancourt in drie woorden zouden moeten omschrijven, zouden dat ongetwijfeld moed, vastberadenheid en cohesie zijn". Uw moed herinnert mij aan de woorden van Antoine de Saint-Exupéry in *Terre des hommes*: "L'homme se découvre quand il se mesure avec l'obstacle". En u heeft een hindernis, en welke dan, op uw weg gevonden. De doodsb bedreigingen die u kreeg, hebben u nooit belet uw politiek engagement ten volle te beleven, en u heeft zelfs tot in de meest verafgelegen gebieden uw oor te luisteren gelegd bij uw medeburgers om er een beter inzicht in hun problemen te krijgen.

Mevrouw, elf volksvertegenwoordigers van de Assemblee van de Vallei van Cauca in Colombia die in april 2002 waren ontvoerd, werden op 18 juni 2007 vermoord. Er worden nog altijd politieke gegijzelden door de FARC vastgehouden. Tevens zijn tal van burgers in handen van criminele organisaties. Elders in de wereld zijn duizenden personen het slachtoffer van wreedheden. Dat laat ons niet onberoerd en vervult ons met diepe verontwaardiging. Deze daden sporen ons aan om overal in de wereld strijd te voeren voor de menselijke waardigheid. De mens is een waarde op zich. Een zaak zonder respect voor de 'mens', voor iedere man en vrouw, is het niet waard verdedigd te worden. Mevrouw, sta me dan ook toe hier in dit halfroond te citeren uit uw toespraak op het eerste symposium over de steun aan de slachtoffers van het terrorisme, dat door de VN op 9 september jongstleden in New York werd georganiseerd:

"In the name of those who are still in chains, I implore today that you listen to your heart, that you do not forget that our world is in great need of compassion, tenderness and generosity. We have to confront the hate and barbarity of terrorism with the supreme values of Humanism and Love. The answer to the devastation and despair caused by terrorism is to be found, not in the abyss of violence and revenge, but in the treasures of the human soul".

Sta me toe eraan toe te voegen dat er in onze wereld een permanente strijd woedt tussen de krachten van de Liefde en van de Dood. Wij staan aan de kant van de Liefde en van het Leven.

Dat lijken grote woorden en vage begrippen tot ze gestalte krijgen in mensen. U bent daar een schitterend

voorbeeld van. Het is belangrijk dat we hulde brengen aan het verzet tegen aanslagen op de menselijke waardigheid in de tempel van de democratie die het Parlement is. Wij zijn als verkozenen van het volk de dragers van de diepste waarden in de samenleving en in het volk. Als de mens in gevaar is, dan zijn wij dat ook.

Over alle partijpolitieke grenzen heen, delen wij, mevrouw, dezelfde grondhouding. Wij zijn onder de indruk van en ontroerd door de zeer waardige houding, wars van wraak- en haatgevoelens, waarvan u na uw bevrijding hebt blijk gegeven.

Wij zijn daarom blij en fier dat u hier vandaag bent en dat u het woord richt tot ons. (*Langdurig applaus op alle banken*)

01.02 Armand De Decker, Senaatsvoorzitter : Na de prachtige toespraak van mijn collega en vriend, Herman Van Rompuy, zal ik uw geduld niet te lang op de proef stellen.

U heeft zonet in het guldenboek geschreven dat u zich enkele maanden geleden niet kon inbeelden dat u hier en nu enkele woorden van genegenheid ten aanzien van België zou neerpennen. Zoals Herman Van Rompuy al zei, getuigt dit van uw diepe menselijkheid en nederigheid in het licht van de gebeurtenissen die u heeft meegemaakt.

Er zijn momenten – en dit is er een van, zoals we allen in dit halfroond kunnen vaststellen – waarop de emoties het halen van de plechtstatige sfeer die meestal in een enigszins sober parlementair halfroond zoals dit heerst.

Ik kan u verzekeren dat we vandaag zonder uitzondering bijzonder vereerd zijn met uw bezoek en opnieuw die grote vreugde in ons opwelt die we op 2 juli jongstleden voelden, toen we eindelijk het nieuws van uw bevrijding vernamen.

Ik kom nog even terug op die enorme betrokkenheid van alle volkeren gedurende die zeseneenhalf jaar die uw lijdensweg geduurd heeft. Die solidariteit steunde op de bewondering die met de dag groter werd en bij alle burgers leefde. U heeft nooit alleen gestaan.

Het doet me genoegen dat ik er hier kan op wijzen dat in België meer dan 160 gemeenten beslist hebben u de titel van ereburger van hun bescheiden gemeenschap te verlenen, en dat er, zoals u weet, in het hele land zeer veel initiatieven werden genomen en tentoonstellingen en manifestaties werden georganiseerd.

Een parlementaire delegatie, die u hier opnieuw heeft ontmoet, van politica's die de onderscheiden democratische stromingen van ons land vertegenwoordigden, is overigens naar Bogota gereisd om aan uw bevrijding te werken. Ze hebben me opgezocht – ik was toen minister van Ontwikkelingssamenwerking – en wij hebben ons gebogen over de doeltreffendste maar in geen geval contraproductieve demarches die wij desgevallend konden overwegen.

De Belgen waren bijzonder geroerd door de Belgische vlag waarmee u zwaaide tijdens het concert dat in Parijs werd gegeven ter ere van de FARC-gegijzelden. U heeft zo de rol benadrukt die Belgen en de Belgische burgers gespeeld hebben in de mobilisatie voor de FARC-gegijzelden.

Mevrouw, u heeft uw overtuigingen en wilskracht van jongs af aan opgebouwd. Uw makkers van het Franse lyceum in Bogota vertelden dat u zich al op jonge leeftijd opwierp als een ware leider. Het spreekt vanzelf dat u, als dochter van een minister en diplomaat en van een moeder-senator, die ik opnieuw groet, al jong door de politiek was bezielde. In het kielzog van uw familieleden bent u in Parijs gaan wonen en studeerde u politieke wetenschappen. Bijna twintig jaar lang heeft uw familieleven zich in Parijs afgespeeld, terwijl uw hart en politiek engagement naar Bogota uitging.

Wanneer de leider van de liberale partij, een fervente corruptiebestrijder, in 1989 lafhartig vermoord wordt, beslist u zich bij uw moeder te voegen en de strijd voort te zetten. Uw aantreden op het ministerie van Financiën bevestigt de absolute noodzaak die u voelde om terug te grijpen naar de beginselen van goed bestuur.

Toen u in 1994 campagne voerde, was uw vastberadenheid om de corruptie te bestrijden en om de situatie in Latijns-Amerika te doen veranderen reeds grenzeloos. In 1998 stichtte u uw groene partij waarbij u bedreigingen en moordpogingen negeerde. De toespraak die u op het wereldcongres van de groene partijen in 2001 hield, bleek achteraf beschouwd al op de feiten vooruit te lopen. Toen zei u immers dat “om het recht op leven vandaag net zoals gisteren te verdedigen, men blijf zal moeten geven van heldhaftigheid, karakter en moed”.

U bleef uw woord getrouw toen u ondanks alle waarschuwingen toch afreisde naar de streek van San Vicente del Caguán. Uw enorme doorzettingsvermogen heeft u ook in staat gesteld om te overleven na uw ontvoering door de FARC op 23 februari 2002. Andere betrokkenen hebben getuigd hoe u steeds de zwaksten moreel bleef steunen en hoe u meermaals hebt geprobeerd te ontsnappen. Men kan zich terecht afvragen waar u de kracht daartoe vandaan haalde, maar daarop had u al het antwoord gegeven in uw autobiografie *La rage au cœur*, die enkele maanden voor uw ontvoering was verschenen.

Mevrouw, het is een voorrecht en een genoegen u in dit Parlement te verwelkomen om u onze bewondering te betuigen en u te zeggen dat het uiterst zelden voorkomt dat de moed van een vrouw of een man zo zwaar op de proef wordt gesteld zonder dat haar of zijn overtuiging, plichtsbesef en geloof in de menselijkheid worden aangetast. (*Langdurig applaus op de meeste banken*)

01.03 Ingrid Betancourt (Frans): Dit bezoek is voor mij, om tal van redenen, een heel bijzondere gebeurtenis. De eerste reden zal u misschien nog het minst evident lijken: uw halfrond lijkt zeer sterk op dat van de Colombiaanse Senaat, mijn huis dat ik niet heb weergezien sinds ik gegijzeld werd.

In uw gezelschap voel ik in de eerste plaats de behoefte om dank u te zeggen. Ik dank allen die zich bekommerd hebben om het lot van de Colombiaanse gegijzelden. Geweld is zo alomtegenwoordig in Colombia dat de Colombianen er ongevoelig voor geworden zijn. Wij, gegijzelden, hadden de blik van de buitenwereld op de tragische gebeurtenissen in ons land nodig.

U had het over de elf gegijzelde volksvertegenwoordigers die later vermoord werden door de FARC. Ik herinner me die dag, die afschuwelijk was voor mij.

Ik zal altijd om hen blijven rouwen.

Ik vraag mezelf nog altijd af: “waarom zij en niet wij?” Ik zal altijd spijt in het hart dragen. Hadden wij, Colombianen, ervoor kunnen zorgen dat de door de FARC geëiste ontmoeting plaatsvond, dan hadden we misschien het leven van mijn metgezellen kunnen redden.

Ik ben hier niet alleen om jullie te bedanken, maar ook als woordvoester – in elk geval de morele woordvoester – van mijn lotgenoten die in de jungle zijn achtergebleven. Ik blijf me afvragen wat we moeten doen opdat ze zouden worden vrijgelaten en opdat we nooit zouden moeten betreuren dat we niet genoeg voor hen hebben gedaan.

Het is ook een bijzonder ogenblik voor mij omdat ik weet dat jullie ook een bijzonder ogenblik beleven. Jullie aandacht voor Colombia was waardevol voor ons. Op dezelfde manier zou ik, als wereldburger, jullie mijn nederige aandacht voor België willen schenken.

Ik vind België een zeer groots land. Dankzij jullie grootmoedigheid en jullie inzet is er beweging gekomen in de zaak van de Colombiaanse gegijzelden. Het is hier dat de steuncomités zijn ontstaan die de stem zijn van de gevangenen die in de jungle geen stem hebben.

In België hebben mensen zich spontaan de vraag gesteld hoe ze ons konden helpen. Ik heb me afgevraagd waarom zij bereid waren om het leed te verzachten van mensen die zo veraf woonden. Misschien komt dat

omdat in uw land, binnen de nationale eenheid, twee zeer verschillende en zeer verwante culturen naast elkaar bestaan, die geleerd hebben om in een perfect evenwicht samen te leven. Ik weet dat u zich nu in een bijzondere situatie bevindt. Maar dit halfroond vertegenwoordigt de eenheid van België en ik zou het zeer spijtig vinden mocht dat veranderen.

Ik weet dat ik het niet mag zeggen, maar ik hou van België, zijn twee naties, zijn twee volkeren en zijn twee culturen. Ik meen dat oprecht. *(Langdurig applaus op de meeste banken)*

In dit halfroond, dat me zo sterk herinnert aan de Colombiaanse Senaat, gaan mijn gedachten uit naar mijn land. Voor mij is het hartverscheurend dat de Colombiaanse natie zo verdeeld is, gepolariseerd in twee kampen die elkaar haten en zich enkel met geweld kunnen uitdrukken in woorden en daden. Ik zou hun willen vragen de eenheid te betrachten die jullie zo goed vertegenwoordigen. We hebben die eenheid nodig om in vrede te kunnen leven.

En gezien hier de steuncomités voor de Colombiaanse gegijzelden zijn ontstaan, waarom zouden de hier uitgesproken woorden geen aanzet kunnen zijn tot harmonie en broederlijkheid tussen alle Colombianen?

Ik heb geen haatgevoelens voor mijn gijzelnemers, die me zo lang gevangen hielden. Ik hoop dat ze op een dag deel zullen kunnen hebben aan de democratie en dat ze zich bereid zullen tonen om die weg in te slaan door mijn 27 medegegijzelden vrij te laten.

Ik voel in dit halfroond een buitengewone energie, de energie van het hart en van de liefde. Hoewel dit een seculiere assemblee is, wil ik God danken dat ik hier vandaag met u aanwezig mag zijn, levend en vrij. Ik dank u. *(Langdurig applaus van de staande assemblee)*

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.50 uur.